

Хамаарышпас курунелер демнежилгезиниң киржикчилери курунелерниң баштынарнын мурундагы ССР Эвилелиниң Чепсектиг Күштерин кызырарының дугайында МЕДЕГЛЕЛИ

Хамаарышпас курунелер демнежилгезиниң киржикчилери курунелерниң мурундагы ССР Эвилелиниң баштынарнын мурундагы ССР Эвилелиниң Чепсектиг Күштерин кызырарының дугайында...

Хамаарышпас курунелер демнежилгезиниң киржикчилери курунелерниң мурундагы ССР Эвилелиниң Чепсектиг Күштерин кызырарының дугайында...

Хамаарышпас курунелер демнежилгезиниң киржикчилери курунелерниң мурундагы ССР Эвилелиниң Чепсектиг Күштерин кызырарының дугайында...

Хамаарышпас курунелер демнежилгезиниң киржикчилери курунелерниң мурундагы ССР Эвилелиниң Чепсектиг Күштерин кызырарының дугайында...

ЧЭЭЛИ АЛГАНЫ ДЭЭШ

Бистия республикада араг болгаш тараачи ажил-агымларын салып айтуу демнежилгезиниң киржикчилери курунелерниң мурундагы ССР Эвилелиниң Чепсектиг Күштерин кызырарының дугайында...

— Людмила Дегеева, араг ажил-агым кылып дээ кижи болза банкдан чээлин алдым ара-биле ап болуруа? — Бирөөде, тускай араг сав ажилдып алыр керек. Ону кылырда тус араг ажил-агымны устаны, райүүкүмюни үндүргөн шиттири чер дуваарының талазы-биле район комитетинин берген шыныгылазы болгаш үндүрүг инспекцияда бүртүктеттинген дугайында документ керек. Оон соонда, араг сав ажилдып алганы дээш ол-ла банк черинге хэй эвес түнүг ашканы тээрэ, апар база башкага ачы-дуза медирериниң дута-бистиң керээни чарар. А чээлин алдырда база керээ чарар. Ол керээде банкның, араг ажил-агымның эгелери болгаш хүлээлгелери айтылган тусар ажурлар.

— А бир эвес араг ажил-агым кылып дээ кижи чээлин алмын алгаш, оон соонда ажил-агымны шуудалып чаалап, өрзин деаир төлөп шылаайын баар болза каныраары?

— Чээли алгаш ону төлөп шылаайын баар таварыла-ларга үк араг ажил-агымны берген эгелери, мал-маганын банк чери салдырар болу-ду дээр дугайында документ мала-ла турар апар. Мал-маганын, эгелериниң өрт-төн анаа айтып каар. Ол чээлин алыр кижи шыныгы-кан тускай документ өзүгар баар төлөп болур.

— Узуу азы кыска хуусаалыг чээлилер турар болгай, ону каным хуусааларда төлөп болуруа?

— Кыска хуусаалыг чээлин 1 чыл дургузуна, а узун хуусаалыг чээлин 5 чыл ичинде төлээр. Чижээлээрге, бистия банкыда бо хүнерде районун апыр-апыр ажил-агымдарында 37 араг апар салып ажилдып алган, санаа жылган кылып турар. Эчкен чылда банк чээлин ажилганын дээш арагтардан 2 хууш немей төлөттирип турган болза, бо чылдын ол 53 хуу чеккен.

— Эрткен чыл-биле ден-эзерге, банкның төлөдиг алыр хуузу барык чартымын дээш хэй-дур. Чүге мынча барганмы?

— Чүге дээ чээлиге бээр ажил-агымны бистия банк Курбанкыдан чээп ал турар. Чээп күлүлдүрүш берген, Курбанк эртен чылда бистен немелде 25 хуу ал турган болза, ам 50 хуу аларган. Чижээлээрге, бо чылдын бирги кварталында чээлин биске берген дээш Курбанк 950 муу рубльди алган. Ол дээрге рынок экономика-мыл база негелдери-дир ийин.

— Ам ийги кварталда Курбанкыдан чээп алганы дээш 100 хуу немелде төлөдиг ажил-агымны биске берген дээш Курбанк 950 муу рубльди алган. Ол дээрге рынок экономика-мыл база негелдери-дир ийин.

— Коллективдерде нинти байла, харылааар канымы?

— Коллектив кезигүнериниң аралында харылааар экп, бот-боттарынысты дыка экп билдир бис, анык спецна-дистер эвээш эвес. Оларның аралында Валентина Аста-сова Монгуш, Урана Кали-бова Артаз, Ольга Савыко-ва Ондар болгаш оон-даа эскер арат ажил-агымны сайырдып херекте тодагай үдүүн кириштирип, кызыма ажилдап турарлар.

Виктор КАРА-САЛ бес-чалашкан.

Республиканың нинтигел-политиктиг солуу

СОЛУУ 1925 чылдың август 31-де үнүп ЭГЕЛЭЭН

№ 99 (14823) 1992 чылдың май 26, вторник Солууга ат саган сагы 23.00 Чагыдар өртөз 10 коп. Сагар өртөз 1 рубль.

1992 чылда социал дузаламчы акшаарының болгаш компенсация төлөлгелериниң хемчээлдерин өстүрер дугайында РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯЗЫНЫҢ ПРЕЗИДЕНТИЗИНИҢ ЧАРЛЫЫ

Уругларды өг-бүлелерин болгаш чоңун эвээш хандырылгалыг өске-даа бүлүктөрүн социал камгалайын үштөлээр сорулга-биле доктааларым болза: 1. 1992 чылдын апрельде чыгыс удаа төлөлгелер болгаш 1992 чылда чоңун чамдык кезектериниң социал камгалайын дугайында Россия Федерациязының Президентиңизиниң 1992 чылдын март 31-де № 321 Чарымын 1 пунктузуңуң «б»-чөш нинтиги пунктуларының 1992 чылдын май айда төлөлгелерин боттарынының талазы-биле кезээ күшүгү болурун уздар. 2. 1992 чылдын июнь 1-ден эгелен социал дузаламчы акшаарының болгаш компенсация төлөлгелериниң ай санында дарааында хемчээлдерин доктааларым: а) ай санында 500 рубльге; б) чыл күш-ажал стажыг ажилдап турар иелерге (18 хар чегээр херэжигелерге — ажил стажында хамаарыла чокка), а ол шык бундүргүде ажилдап дорт өренип турган иелерге чаш уруун бундүргү чарга чедир азыраарына (ий болгаш оон хей уруглары божаанда дузаламчы акшаны уруг бурзүнге төлээр); мурунда уруглар бажынарның (школа-интернаттар-нып) кижизиттиричкелери чорраан чаксаан артык иелерниң (бот иелерини, бот адаларыны) уругларына; кижиниң иммунитет чедир-шенип вирүзү халаан азы СПИД-биле зараан 16 хар чедир уругларга; б) ай санында 450 рубльге; б-дан 16 хар чедир наздыг уругларды (стипендия албайн турар сургууларга — 18 харга чедир) бот иелерге; хуусаалыг шери албайн эрттирип турар шери албайн иелериниң уругларына; аза-иелери алимент төлээринде ойталаан азы алимент тиртары болунамас хоойлууда көрдүгел өске-даа таварыла-галарга б-дан 18 хар чедир уругларга;

хайгааралда (каракталгада) уругларга; в) ай санында 400 рубльге; күш-ажал стагы бир чыл чегээр ажилдап турар иелерге болгаш ажилдап турар иелерге чаш уруун бундүргү чарга чедир азыраарына (ий болгаш оон хей уруглары божаанда дузаламчы акшаны уруг бурзүнге төлээр); бундүргү чаргадан б харга чедир наздыг уругларды бот иелерге; аза-иелери алимент төлээринде ойталаан азы алимент тиртары болунамас хоойлууда көрдүгел өске-даа таварыла-галарга б хар чедир уругларга; г) социал камгалайын күшүгү бот турар система-зын шугумуңдан акша ду-заламчы болгаш пенсия албайн турар 16 хар чедир уругларга (стипендия албайн турар сургууларга ол өрелдеге «терин дооскуже») ай санында 200 рубльге; д) эмчи — шымылгалары күш-ажал кылып артыгыг ажилдап турар кижиге; Айытылган компенсация Россия Федерациязының Министрлер Чөвүлелиниң 1991 чылдын август 28-те № 446 доктаалы-гыг тургускан курум өзүгар төлөп бээр; өчү хевиринде хамаарыла чокка бундүргүлөр, албан тыларга ай санында 400 рубльге; е) уруглар бараанарының өрзиниң өскен-биле хол-баштыр уругларды өг-бүлде-лерге доктааткан квартал са-нында төлээр компенсация төлөлгелери; б хар чедир наздыг уруг-ларга 250 рубль; б хардан 13 хар чедир наздыг уругларга 300 рубль; Айытылган компенсация төлөлгелери 1992 чылдын II кварталында эгелен долу хемчээлге төлээр; ж) 2700 рубльди — уруг төртүтүнген санында бээр чыгыс улазын дузаламчы акшаны; а) ай санында 300 рубльге; б) бундүктүң инвалдин, азы эмнеге албан чериниң түн-изиниң өзүгар өскенин докта-тамаал азыралы херек деп көргөн азы 80 хар чегелен азылап мыйраан, а ол шык 16 хар чедир наздыг инвалд уругту ажаал-карактан турар уругларга ажилдап турар кижиге; Айытылган компенсация Россия Федерациязының Министрлер Чөвүлелиниң 1991 чылдын август 28-те № 446 доктаалы-гыг тургускан курум өзүгар төлөп бээр; өчү хевиринде хамаарыла чокка бундүргүлөр, албан

черлери болгаш организа-ция-биле көксилген хевир-линг күш-ажалы хамаары-галыг, уруун 3 харга чедир өстүрерини шымынде ие-лерге (азы уругту херек ки-ришмеде өстүрүп турар төрө-деринге). Айытылган төлө-лгелери РСФСР-нин Министрлер Чөвүлелиниң 1991 чылдын май 5-те № 242 докта-алы-биле тургускан курум өзү-гаар төлөп бээр; Иштин херектер органи-зацияны анаа дайынчы болгаш удурткучу составының ира-мы гарнизонада болгаш ажилда кирип алыр болу-намас черелде ажилдап турар каалайарына. Бо тө-лөлгелери РСФСР-нин Ми-нистрлер Чөвүлелиниң 1991 чылдын март 20-де № 162 доктаалының 41 пунктуу-биле доктааткан курум өзүгар төлөп бээр. 3. «1991-1992 чылдарда компенсация төлөлгелерин үлгү-тирар болгаш 1992 чылда чурттагы чоңун акша оула-галарын индексастарының чурумунуң дугайында» РСФСР-нин Президентиңизиниң 1991 чылдын декабрь 18-те № 296 Чарымын 5 пунктуу-биле көрдүгел адалыг ажил төлө-пөрүгүгү адалыг ажил төлө-пөрүгүгү 900 рубль хемчээлд ба-рындаалал 1992 чылдын июнь 1-ден эгелен дарааында хемчээлдерин эвээжес

СӨӨЛГҮ КОНГАНЫҢ МЕДЕЭЗИ

Республиканың школаларында доозукчу класстарда бо үшүрде сөөлгү конга чүгүс оолдар, уруглары школаларының эи сөөлгү кинээлери кирип кылыр медээли. Школа конгазы-нин үнүгө олар пат-ла янчы-нып калган, ол мынчаган оларга эрчим чок. А бо конга озагай, школалык чыг-турга, чалыг наздыг, чар-лыгынның валымы, даяртыг хүнүгү эртенги дан хавазы-биле оолдар, уруглар чаа ам-дыралды уткурлар. Бичала-жок школаның найрал каян кезээде артар. Оон-биле ка-за-даа улапай чорунар, анык өнүктөр. Ак сеткилдиг, шыкчы, чараш чүдүлдер чык болурун олар шилерин өрөдөн, кижизилип келгенер. Бичангаш амдыгаштан эгелен, амдыралда эл-не кор-гунуг чүүл — сеткалы до-

гуу, кадым, тоомча чок чо-рук, туруш чок, чайгылаак болуру деп чүвени. оларын өөртекпей-биле уштай чору-нар. Кызыл хоорайның школаларында доозукчу класстарга сөөлгү конганың байырламы дүүн болган. Хоорайның № 9 ортумак школаны бо өрөдөлгө чы-лында 75 оолдар, уруглар доо-зар, 92 чылдын доозукчууна-

тураскааткан байырлыг шу-тум чыскаалыг школа чыг-лап келген. Төрүнү школалык, башкылары оларын амды-ралды дөлем орууше үлөп тура, чүгө экни күзеп, ча-гыг-сөөн берип, кижик-чолду күзүн. «Тыма» ансамблдин артистери база байыр чедир-генер. Өрөдөл, эртем-бил-диге, чурттагыны орууше үлөп каан башкыларына өөрүп четтиришкенин шери-лер оолдар, уруглар истер-

КУЗЕЛИҢ БҮТСҮН, АНЫЯК ӨҢНҮК

Нинтигеле боуп турар өскериниңкирип, чуртта нинти байда, садыг-саарыяларын негелдери үлүс өрөдөлгелериниң шугумун база эде тургузынче албаан келген. Амды-ралда ол болушкунарын уруглар база угаан-мелерен бил-ди турар. Бичангаш бо чыгыс школа доозукчуу моор муру-нунда доозуп турганнараа намыс чүдүлөр талазы-биле, мынчаган чурттап турар үезиниң онзагайы-биле ылгалдыг, бот негелде үлүг, чүштүргү өрөнир бис, азы ажилдаар бис. Бир эвес мынчаар шиттирип алыр болза, каяга? деп айтыр оларны болдырып турар. Чүге дээ эвээш амдырал-чурттагаларын садыг-саарыла үезинде аажок нарын апарган болу-көрүп, билеп турарлар. У — мынча-ла берге. Акша-шалымын хемчээл эвээш, амдыралдын херэгелдиге чезишпестир дээш наймысалаан школаларында башкылар кыжым сагымчылыг ажил сокамчышымын кылган таварыла база турган болгай. Амдырал нарын дээш, анаа ундарлар олуруптар эвес, амдырал, чурттага дээш туржур деп чүвени бистин уруг-ларымс билген турар ажурлар. Тускай мергежилди, ол та-лазы биле бижыг билгенди, ус-шевер талантымын кижиге оруун каныг-лаа байлаааа чера тып алыр дээрзин оларга чутгааларым мен. Суг-Хав районунуң школаларында бо өрөдөлгө чымында тоску классты 272, он бирги классты 151 оолдар, уруглар доозар. Оларын аралында эртемгерге бижыг билген, чүт-күдүл өрөдөлгелер эвээш эвес. Суг-Асы ортумак школа-зынга сөөлгү конга буузуңне барган, доозукчу класстар-ын уруглар, оолдары-биле үстүңне чутгаалымын айтыр-ларга хамаарыштың санал-оола солушкан бис. Ам оларын бодаларын азынча көрөдөлөр.

11 «б» класстың өрөдөлгөчкелери мындагы чүдүлери чутга-лаалар: Бистин школайыс 50 чылдар дургузуна чүс-чүс оолдар, уруглары доозурун, амдыралды дөлем орууше үлөп, азы бистерин элээвээш келген бо. Мурунушта — эк-заменир. «Моон мыа канчаар чурттап мен, кым болуруд?» деп айтыр мурунушта тур-густууш чүвө. Уенин берген билги турар бис, мычала-даа шиттирип башкымын кылып, сеткиле таарым мергежилди шидан ал, өрөдөлгө чө-рөлери кирип чүгүла. Күзөлдө-рүмө кижи бурузунуң алгы-зыгы. Күзөлдөтүм айыңа база барып болур, өрөдөл кирбө-зүвөөсө ажилдап бис. «Кая-мын азыл тии ялында?» деп айтыр бистин дүвөрдөл ту-рар. «Өг-бүлөңде материал-дыг байлаа чегей, хэй уруг-ларымды өг-бүлөңде суг-болды, нарын дээрин көрүп, билеп тур бис. Ажым-биле чуттавалар, амдыралга ам-дала беле эвес бис, ол дуга-йын класмыска чутгаалайып-

даа турдуу. 13 уруг, 4 оол доозар бис. Башкымыс Лидия Семс-оо-лова Ондар. Бистин дээш ке-ээде дүвөр, сагыш чован чорур, ону конуг эки билер бис, мынчаган башкымысты аажок хүндүлээр, мык бис. Бистин аралышта спортка, уран чүгүлө хандыкшыла-лар база бар. Чижээ, Артыш Ондар Тыванын азын камга-лап, Россия девискээринге, Москвага-даа хостуг хуреш-кирип, үе-челериниң аралы-гына чемпионын келген. Кла-зымыс хол бембүр обнаар ко-майдамы, школаның чымын командазының кол өзүн бистер тургузуп турар бис. Уруглары-мыс аралында Суг-Асының уран чүлүк пилетти дооска-ның база бар. «Браважы — 92», «Дангыла — 92», конкурстар-дын тивачкелери Саирмаз Норбу, Пела Ондар олар ба-за бистин классты. Бичангаш бижыг билди-биле, уран та-лазымы-биле өрөдөл, ажил-дал, чурттап болурулар, кижиге бүрүзү кылар чүве бол-

ДААРТАГЫ, МАЙ 27-ДЕ НОМЕР ДУГАЙЫНДА

«Шын» солунуң май 27-де үнер номери чыгыч-чыларга тарава, чүгө садып номчурун номер болурун оон мурунда, май 27-де № 87 «Шынг» дыйнаткан, чылдагаанна-рын тайылбырлаан бол-гай бис. Бичангаш даартагы но-мерин чүгө садып ном-чуур. Кайы районга, суурга чеже экземпляр херегелттирип турарын чедир тодалары берге болганында номерин тиражы эвээш — чүгө 9000 ажыг экземпляр,

мынчаган районнарны хей кезинге 500-600 эк-земпляр солун чедер. Оларын «Роспечать» ба-за почта салбырларында, очтачкылардан садып ном-чуп болур. Май 27-де номерде: 1-ги, 2-ги ариннарда —

«ДЕТКИМЧЕНИҢ РЕ-ДАКТОРУН ЧҮГЕ ДЕТ-КИВЭЭНИЛ?» Ол со-луунун редактору В. Со-лу-чакты үндүргенинге ха-маарыштыр ийн аңгы ту-руштан интервью. 2-ги, 3-кү ариннар — Тываның улустун чогаал-чызы К.-Э. Кудажы, «АДИДАС». Чечен чугаа, 3-кү арин — «ЛЕША БИЛЕ ЭМРОЛ», С. Мин-тон. Орус солдат биле школачы оолдуң найра-лының дугайында кыс-ка төөгү. 4-кү арин — Парла-га ариннарында, «СТА-ЛИН, ЖУКОВ БОЛГАШ ӨСКЕЛЕР-ДАА», Н. Рыб-

киң; АНЕКДОТТАР-ХӨГЛҮГ ЧУГААЛАР. 3-кү, 4-кү ариннар — «Шулук кыдыраажын-дан». Авторларның шу-дук чогаалдары. Хундүгү номчукчу, «Шынын садар номерин тардарыңга киришкеш, биске дузаны көргүспү-шаан, бондуга база акша ажилдап ап болур сен.

Өөредилге чылы доостун турар

УРУГЛАРЫВЫС КЛАЗЫ

Бо чагааны оон автору өөредилге чылыны төңүзүгө чедир парлап бээрин редакциядан алган болган, оңу кичээнге ай, күсселди, бо номерде чырыкче үкүлдүвүс.

Биз бир өөредилге чылы доостунга чедир санын доонуктар артык. Оолдар, кыстарымыстын канчаар, кайм даре өөргөнгөнү түнүзэр үк келген. Оларын эртем-билетте өөредил турар башкыларын ажылыга база үселде бээр апар бис. Шагаан-Арыкта №2 ортук школанын өскө класнын башкысы Салжак Салжак Ондарын эки аякылыгы дугайын ала-мелер, бастер, солунга бижир-түр ала дугурушкан бис. Башкыны шаян алган мергежилдинге бээдүт бердинген деп санап турарымыс кижилерин санаптык хилер болза эки, хүлөнгөн дөрөңгө бердинген, класнын улт соотурга-биле дугурун турар деп чүсөп ала-мелер көрүп турар бис.

Ударал турганын-даа эскербез бис. Немелде кичээлдерин немелде санаптык эрттирип турар. Өөреникчилерия оларын билдиниа девелелени азы-биле ийи бөлүктө чары алган. Ол ылыгыга копкак деп санаптык турар уруглар-биле чедилешиг ажыдарымыс аргалары көрүп турар. Оон түнеленге ол уругларын билги дээп чүткүлү илден көдүрүп турары башкы бо-ла биске чүгө-лаар чүе, немелде кичээлдер соода, эске өөлөрү-биле бар-деге харылап турарлар. Класс дураларында өөредилге айткырларыдан аныкта, ала-мелерин мергежилдин, ажы-лап турары ажылыгы азы-биле ажыла, амдырапта ла-марышкан ажык чугааларын чорууп турары эки. Уруглар кижизилеленген, ажылды, мергежилди үсүлөт билдинген ол ажыкты бооп турар. Шап ылыг бар хуралга Айдынны аламы Т. Д. Дажымба (тускый эртем юрист) азын уругларга эрте-тоодуга хамаарыштыр чугаалар берген. 14-15 тарамг оолдар, уругларга ол база чугула айттырды.

Уругларын назм-тарымын азы-биле оларын психологичияны канчаар эскерип турарын клас башкысы ала-мелерге бо-ла чугаалап бээр, сүмөлөйөр. Башкымын доктаамал ол хайтаарам, кичээлге, сагыш мөөшүмүн бастерин өөргүп турар. Башкы-биле уругларын арамдыла харылаа бис. Жыг деп чүсөп ылыг байлаа херемчиле турар. Классты өөреникчилери класнын-даа, школанын-даа хей-китти ажы-лыгына адепкейдегилер, кичээ 7-8 класстарын арамдыга бол-ган мардылааларга, турсалтарга баргы, ийги чөлдөрүн бо-ла алган болдулар, ол дугайын уруглардан ала-мелер дымкар бис. Уругларымыстын өөрүшкүтүп деме чүсөп биске, улт кижилерге база өөрүштүк болбой калчар. Мындай байлаа уругларын эр-набырдын быжыкталар. Штерини түртүнгөн дугу олар башкымын удурутпазы-биле класка ажык солук, тывыгыр кылдыр демедегилер, бастер чедир эрттирип турар. Бис оңу база билдир бис.

Класс эртем чылы чыгы амштанымга Бай-Тайгага Кызыл-Лаг хүрээниге чедип, Шыяны аржаанынга чораш келтирер. Төөн чөриин болзе чурумалын соотурган, келтирер Хайыракан даанын чыныга. Улг Хем эртемге база дыштанымал. Бу чыгы амштанымга Буура-Тандиже аян-чолук кылып чоруурун ала-мелер-биле сүмөлөйп турарлар. Уругларымыстын чамдыктарына хамаарыштыр дара-

амды чүүлдү чугаалаккан турар бис. Пионерлер бажымында бөлүмүргө, спортку оюнарга Кумур Хуурак, Артем Кара-оол, Алдын Стужик болгаш оон-даа эскелер эки түнелдегилер бооп, бастерин өөртүп турарлар. Улг улус уруг-ларымын бичи-лаа бол, чедилешикни мақтаар, дөктөр, анык деме өөрүр болгай Айдын Сандык шин бөлүмүргө илелейлг кижил турары дээр «Артек» база пүтбөк-биле шаптакан. А Аржаан Ламбай эки өөргөнгөн азын Моолге пионер лагерин баар пүтбөккөн алган. Херемис Балм бо чылын «Океан» деп лагерге дыштаным чоромын штеринге чугаалап берген.

Бистия уругларымыс үш каат чаа шкколада. Салбак Салжакына уругларын демег спорт залында клас-биле ала-мелер, кыжы-лаа бол, бөссөнгө шитп, дыштанымдын чедиле ап турар. Шунту чүе кааа дески боор, класстын амдырап-амдыда чугаа дынавайн баар таваргалар база тургулал көр, ничан ала-мелер-биле уруглар хурал кылдыры биле чыгы-лып келдиер, ажык чугаа болу. Башкымын класзы улт чыл болгаш шкколаны доолар, мичанаш оларын мурундагы сооп чүүлдер, бергелер бар, нарын эртемдерин өөренирлер. Салбак Салжакынын удурутпазы-биле демег класс ову ажып эртип болур дээринге илгээр бис.

Ала-мелерин мурундап Валерий ХУУРАК, Шагаан-Арык хоорай.

КАЙДА СИЛЕР, ТӨРЕЛДЕР?

Школа амдырамында камарыштыр кааган чагаан-аржанын да бир чагааны номчул көрөзүлөр. Оңу Каа-Хем районга Деринг-Аксы дулаада шкколанын С. О. Хертек бижир чоруткан. Оа шкколада уруу азы огу өөренип турар зуус болза, чүе бижир турарын соотурган, мону номчул бээр чугаажок. Чүге хизе өг-буле бурзуу (уруг-ларымын даа болза) шкколаны амдырамын соотурган, сагыш човазар болгай. Иччанган чагааны авторнуа бижир чорутканы-биле номчул көрөзүлөр.

Чоруур уруглар бар, ол өөреникчилерини ала-мелери, чок болза, авалары мезе бо чагаамын «Шин» солундан номчааш, тыптып кээп, уругларынга учуражып дээр бээр чедир кээрин канчар билер. Чагааны бижирешич чол-га соотургазы ол. Чер-чер Советтер-лаа дулаада, ала-мелерге оларын улт-лаачыны дугайын сагыштыртыры чаапчок. Илгелем улт ийин, көлөз Совет даргалары. Бистия шккола-биле харылаа-жык бээр болгай. Биз бир өөредилге чылы ааакталым турар. Уруглар шкколаны доозарын доозуп алыр, оон соода кайнар баары! Талтып аялал баштаваз болза, шын эвес оочуке-лаа кирип болгай. Ону база боолар болза эки. Кайда силер, төрөлдөр? Айтырыга харылап чорууп келер, манай турар бис. Чаш ажы-түлүгүн кээргел, учуражып кээп, оолдарымын, кыжыны соотурган, бажын, балтаанын көргүзүп, хей-түр-лаа бол, кичээлге ийги бооп, сагыш-сеткилдерин ажылы, боттары чыныгы чыгы амштанымды көрүчө даан.

Бодум Деринг-Аксы дулаада шкколанын амдырап турар мен. Авалары терек кырында бар, өскүс деп санаптырар.

БАШКЫМГА

Барымын-Хемчик районда Эрги-Барлык ортук шкколанын 6-мы класнын өөреникчиси Аржаан Чаш-оол редакцияне чагаа чоруткан, шүлүк бижээш сун каан болду. Аржаан оолуп хүндү-дүг башкымын Лидия Дондуку-зынын 6-мы класкына турсаалаккан. Өөреникчилерин силерге шүлүк номчул көрүр даан, башкы.

Алфавитти ажып алган, «А» деп үжүк айтты берип, Угаан бедни эртемгерге Ужуктап каан башкым эртим. Эрү класкын апарармын, өскелер кээп солгула-лаа, Башкымыс мезе сеткилден Балаттынмас артып калган. Аржаан ЧАШ-ООЛ.

ЧОЛА АЧЫЛАРЫНЫН КИЧЭЭНГЕЙИНГЕ

Хоорайларга, суурларга, өруктарга, кайда-лаа машина-техника аймаа көвүздөп болгай. Машиналар улук дугурушкан болу берген. Күчүн маанар шинээш улагаткан. Оларын ала-мелери база оюлагай чараш, көрүштү болу бергенни эскерип чоруур болгай бис. Иччанга-лаа хамык-ла автотранспорт аймаанын көвүздөн база оон маанарынын дүргөзүн-биле холбаштыр ооктарга автотранспорттук санд-ондандарыч болу бээр, ичин, оон үчө айымдарын и улгаканын угаан болуп чоруур учурул бис. Маана хамаарыштыр күр-автотранспорт инспекциянын шыгалдаар дугуру алыр ажы-чоруудугаы уламын сайырагышкыткан. Чолаачыларга машиналар ай-маан башкаарын төпшөр-рөөрини шыгалдаарын күл-дөз аларынын база чолаачы-лаачынын шыналдарын хамык-лаачыларга тыпсынын чүрүмүнү дугайында дүрүм база транспорт башкаар эгезинин «В» категориянын чолаачынын түр алыр шыналдарын тыпсыл бээр, чүрүмүнү дугайында савыр ам-даа күштүк болуп өрткан.

МООН-ДАА ДОРАЙТААР ЧЫГЫ-ДЫР

Бистия районуну географтык байдалы мындай: дагыл, бичи, сымк хемеленеп, кезе-кезе чөлдөрү хөвүлү бар. Тараа, ногаа тарыштар огулду эки чөлдөрү-лаа чок. Иччанга-лаа шанда хуу ажы-агыйылар араатар Хандагайтыга, Чогага, Сагыга, Ак-Чыраа девескээринге арбаймы, чыге-тарааны тарып, ажаап чип чораш. Колхоз үезинде бестия тарааны тарааш, күрүчөгө план кылдыр дугуруп турган болгай. Бо районга шалу кызым дээрден башка, тараа үмөс дээр болза, бүүрөс мен. Ам бисте байдал кандаймы?

Чолаачылар белектер курстары чамык чыдагааннар-биле тургузар арга чок чурт-тачылык чөлдөрү бот-өөрө-дилге-биле белектерин кижилерин КАИ-нин бүртүкел-шигалаа салбырны «А», болгаш «В» категорияларга шыналда дугурун чөлдөрү белектер болу.

Чоокта чаа Торгалыг чораш, Чока хемелге келчип келип, элдерик үжөк, хой, өшкү сезин көрдүм. Ол дугайын мажынар-биле чугаалажы олур айтырарыма: «Удур-тү-башкаары кичээленин ажылы кошкак-тыр. Сохтоз директорлары, зоотехниктер мал чымы белектер алыр тараа-биле малчылардан немелде кылбас-тыр. Оон уламыдан улустар боттары сизге белектер албайн баргы-лаар боор-дур. Оон калында чамдык кижилерге бо тараа-биле боттуг дугаа чедирбайн баар чүе-дир. Сиген-шир-майы турган чыдагааны — көлөз ажы-агыйын районга чүе-башкаары келген даргаларын даамай, мажымында-тыр, кандыг-даа ажы-лаа чогадынып бээр-биле эр-темге үнелген өөренип көр-бөзүндө, ажылаа хол дашты-биле кылып келтирелде-дир. Өтпелел (иччангыны) Ш. С. Куулап) көлөз ажы-агыйын көдүрөр туржык, улам до-райтакан. Иччангы чыжык кылдыр 1991, 1992 чылдары денеп, түнчө көрөзүл. Эр-тем чыла районны сохтоз-тарын сал-төө көрүзүп бо. Оларын мал продукциянын сайгарылыгы 233 муң рубльге чедир алдынман. Ажы-агый-нарын ажылаа чөлдөр чоруу дугаа кавей. Сохтозтар-ла тургустыган өнөндө бон-гааларында 612 кижи хаара түтүтүп, оларын оң тос бон-галарга үскөн. Ажы-агыйларда бота мал, өшкү, хой бар.

Чолаачылар белектер курстары чамык чыдагааннар-биле тургузар арга чок чурт-тачылык чөлдөрү бот-өөрө-дилге-биле белектерин кижилерин КАИ-нин бүртүкел-шигалаа салбырны «А», болгаш «В» категорияларга шыналда дугурун чөлдөрү белектер болу.

Чоокта чаа Торгалыг чораш, Чока хемелге келчип келип, элдерик үжөк, хой, өшкү сезин көрдүм. Ол дугайын мажынар-биле чугаалажы олур айтырарыма: «Удур-тү-башкаары кичээленин ажылы кошкак-тыр. Сохтоз директорлары, зоотехниктер мал чымы белектер алыр тараа-биле малчылардан немелде кылбас-тыр. Оон уламыдан улустар боттары сизге белектер албайн баргы-лаар боор-дур. Оон калында чамдык кижилерге бо тараа-биле боттуг дугаа чедирбайн баар чүе-дир. Сиген-шир-майы турган чыдагааны — көлөз ажы-агыйын районга чүе-башкаары келген даргаларын даамай, мажымында-тыр, кандыг-даа ажы-лаа чогадынып бээр-биле эр-темге үнелген өөренип көр-бөзүндө, ажылаа хол дашты-биле кылып келтирелде-дир. Өтпелел (иччангыны) Ш. С. Куулап) көлөз ажы-агыйын көдүрөр туржык, улам до-райтакан. Иччангы чыжык кылдыр 1991, 1992 чылдары денеп, түнчө көрөзүл. Эр-тем чыла районны сохтоз-тарын сал-төө көрүзүп бо. Оларын мал продукциянын сайгарылыгы 233 муң рубльге чедир алдынман. Ажы-агый-нарын ажылаа чөлдөр чоруу дугаа кавей. Сохтозтар-ла тургустыган өнөндө бон-гааларында 612 кижи хаара түтүтүп, оларын оң тос бон-галарга үскөн. Ажы-агыйларда бота мал, өшкү, хой бар.

Чолаачылар белектер курстары чамык чыдагааннар-биле тургузар арга чок чурт-тачылык чөлдөрү бот-өөрө-дилге-биле белектерин кижилерин КАИ-нин бүртүкел-шигалаа салбырны «А», болгаш «В» категорияларга шыналда дугурун чөлдөрү белектер болу.

Чоокта чаа Торгалыг чораш, Чока хемелге келчип келип, элдерик үжөк, хой, өшкү сезин көрдүм. Ол дугайын мажынар-биле чугаалажы олур айтырарыма: «Удур-тү-башкаары кичээленин ажылы кошкак-тыр. Сохтоз директорлары, зоотехниктер мал чымы белектер алыр тараа-биле малчылардан немелде кылбас-тыр. Оон уламыдан улустар боттары сизге белектер албайн баргы-лаар боор-дур. Оон калында чамдык кижилерге бо тараа-биле боттуг дугаа чедирбайн баар чүе-дир. Сиген-шир-майы турган чыдагааны — көлөз ажы-агыйын районга чүе-башкаары келген даргаларын даамай, мажымында-тыр, кандыг-даа ажы-лаа чогадынып бээр-биле эр-темге үнелген өөренип көр-бөзүндө, ажылаа хол дашты-биле кылып келтирелде-дир. Өтпелел (иччангыны) Ш. С. Куулап) көлөз ажы-агыйын көдүрөр туржык, улам до-райтакан. Иччангы чыжык кылдыр 1991, 1992 чылдары денеп, түнчө көрөзүл. Эр-тем чыла районны сохтоз-тарын сал-төө көрүзүп бо. Оларын мал продукциянын сайгарылыгы 233 муң рубльге чедир алдынман. Ажы-агый-нарын ажылаа чөлдөр чоруу дугаа кавей. Сохтозтар-ла тургустыган өнөндө бон-гааларында 612 кижи хаара түтүтүп, оларын оң тос бон-галарга үскөн. Ажы-агыйларда бота мал, өшкү, хой бар.

Чолаачылар белектер курстары чамык чыдагааннар-биле тургузар арга чок чурт-тачылык чөлдөрү бот-өөрө-дилге-биле белектерин кижилерин КАИ-нин бүртүкел-шигалаа салбырны «А», болгаш «В» категорияларга шыналда дугурун чөлдөрү белектер болу.

Чоокта чаа Торгалыг чораш, Чока хемелге келчип келип, элдерик үжөк, хой, өшкү сезин көрдүм. Ол дугайын мажынар-биле чугаалажы олур айтырарыма: «Удур-тү-башкаары кичээленин ажылы кошкак-тыр. Сохтоз директорлары, зоотехниктер мал чымы белектер алыр тараа-биле малчылардан немелде кылбас-тыр. Оон уламыдан улустар боттары сизге белектер албайн баргы-лаар боор-дур. Оон калында чамдык кижилерге бо тараа-биле боттуг дугаа чедирбайн баар чүе-дир. Сиген-шир-майы турган чыдагааны — көлөз ажы-агыйын районга чүе-башкаары келген даргаларын даамай, мажымында-тыр, кандыг-даа ажы-лаа чогадынып бээр-биле эр-темге үнелген өөренип көр-бөзүндө, ажылаа хол дашты-биле кылып келтирелде-дир. Өтпелел (иччангыны) Ш. С. Куулап) көлөз ажы-агыйын көдүрөр туржык, улам до-райтакан. Иччангы чыжык кылдыр 1991, 1992 чылдары денеп, түнчө көрөзүл. Эр-тем чыла районны сохтоз-тарын сал-төө көрүзүп бо. Оларын мал продукциянын сайгарылыгы 233 муң рубльге чедир алдынман. Ажы-агый-нарын ажылаа чөлдөр чоруу дугаа кавей. Сохтозтар-ла тургустыган өнөндө бон-гааларында 612 кижи хаара түтүтүп, оларын оң тос бон-галарга үскөн. Ажы-агыйларда бота мал, өшкү, хой бар.

Чолаачылар белектер курстары чамык чыдагааннар-биле тургузар арга чок чурт-тачылык чөлдөрү бот-өөрө-дилге-биле белектерин кижилерин КАИ-нин бүртүкел-шигалаа салбырны «А», болгаш «В» категорияларга шыналда дугурун чөлдөрү белектер болу.

Чоокта чаа Торгалыг чораш, Чока хемелге келчип келип, элдерик үжөк, хой, өшкү сезин көрдүм. Ол дугайын мажынар-биле чугаалажы олур айтырарыма: «Удур-тү-башкаары кичээленин ажылы кошкак-тыр. Сохтоз директорлары, зоотехниктер мал чымы белектер алыр тараа-биле малчылардан немелде кылбас-тыр. Оон уламыдан улустар боттары сизге белектер албайн баргы-лаар боор-дур. Оон калында чамдык кижилерге бо тараа-биле боттуг дугаа чедирбайн баар чүе-дир. Сиген-шир-майы турган чыдагааны — көлөз ажы-агыйын районга чүе-башкаары келген даргаларын даамай, мажымында-тыр, кандыг-даа ажы-лаа чогадынып бээр-биле эр-темге үнелген өөренип көр-бөзүндө, ажылаа хол дашты-биле кылып келтирелде-дир. Өтпелел (иччангыны) Ш. С. Куулап) көлөз ажы-агыйын көдүрөр туржык, улам до-райтакан. Иччангы чыжык кылдыр 1991, 1992 чылдары денеп, түнчө көрөзүл. Эр-тем чыла районны сохтоз-тарын сал-төө көрүзүп бо. Оларын мал продукциянын сайгарылыгы 233 муң рубльге чедир алдынман. Ажы-агый-нарын ажылаа чөлдөр чоруу дугаа кавей. Сохтозтар-ла тургустыган өнөндө бон-гааларында 612 кижи хаара түтүтүп, оларын оң тос бон-галарга үскөн. Ажы-агыйларда бота мал, өшкү, хой бар.

Чолаачылар белектер курстары чамык чыдагааннар-биле тургузар арга чок чурт-тачылык чөлдөрү бот-өөрө-дилге-биле белектерин кижилерин КАИ-нин бүртүкел-шигалаа салбырны «А», болгаш «В» категорияларга шыналда дугурун чөлдөрү белектер болу.

Чоокта чаа Торгалыг чораш, Чока хемелге келчип келип, элдерик үжөк, хой, өшкү сезин көрдүм. Ол дугайын мажынар-биле чугаалажы олур айтырарыма: «Удур-тү-башкаары кичээленин ажылы кошкак-тыр. Сохтоз директорлары, зоотехниктер мал чымы белектер алыр тараа-биле малчылардан немелде кылбас-тыр. Оон уламыдан улустар боттары сизге белектер албайн баргы-лаар боор-дур. Оон калында чамдык кижилерге бо тараа-биле боттуг дугаа чедирбайн баар чүе-дир. Сиген-шир-майы турган чыдагааны — көлөз ажы-агыйын районга чүе-башкаары келген даргаларын даамай, мажымында-тыр, кандыг-даа ажы-лаа чогадынып бээр-биле эр-темге үнелген өөренип көр-бөзүндө, ажылаа хол дашты-биле кылып келтирелде-дир. Өтпелел (иччангыны) Ш. С. Куулап) көлөз ажы-агыйын көдүрөр туржык, улам до-райтакан. Иччангы чыжык кылдыр 1991, 1992 чылдары денеп, түнчө көрөзүл. Эр-тем чыла районны сохтоз-тарын сал-төө көрүзүп бо. Оларын мал продукциянын сайгарылыгы 233 муң рубльге чедир алдынман. Ажы-агый-нарын ажылаа чөлдөр чоруу дугаа кавей. Сохтозтар-ла тургустыган өнөндө бон-гааларында 612 кижи хаара түтүтүп, оларын оң тос бон-галарга үскөн. Ажы-агыйларда бота мал, өшкү, хой бар.

Ийи шүлүк БОДАП ЧОРУ ТӨТЧЕГЛЕКЧИ ЧҮҮ КИЖИЛ?

Төнүл каар деп чүе билбес, Төтчеглекчи чүү кижил? Чүрээ болгаш сеткил соок, Чүрээ оңугу мангыс ол боор. Адыр-чиреп амары бээр, Ажырымчы, караа топтас. Боос анны чаданамс-лаа, Боолаштын сооп алдыр. Кич-кат көрө дегерзин Кичурелир дурбаштай бээр. Тайга өздү, артын, шаалаан Дамындай казын апарар. Эгинер азур учур турбас, Эгинер-лаа бол учур чир-ле. Эгин эмер элик огул. Эмин болуп даялал каан. Балдык-байлап, күш-даа төлүл Барба, доккаар доолур кырар. Селсер пөштү тооруу азш, Селсер кылдыр учурунтар... Уңш-бойдуз үнелесек, Уңш, тонаар — браконьер — Чазык-лоптак кижилери Чаа шиктеп салмо хемек. Салжак САРЫГ-ООЛ.

Ийи шүлүк БОДАП ЧОРУ ТӨТЧЕГЛЕКЧИ ЧҮҮ КИЖИЛ?

Чолаачылар белектер курстары чамык чыдагааннар-биле тургузар арга чок чурт-тачылык чөлдөрү бот-өөрө-дилге-биле белектерин кижилерин КАИ-нин бүртүкел-шигалаа салбырны «А», болгаш «В» категорияларга шыналда дугурун чөлдөрү белектер болу.

ДУК ӨРТЭЭ УЛАГТКАНДА

Аш-чем айлаанын болгаш өске-даа баранын өрткөн-терелештир шээр малдан алар продукция — дук өртөз улагаткан. Ол эки-дир. Иланын хуу өшкү, чөлдү кижилер боттарынын өг-буле бөдөлөдү келгенде аларыга ол улгү дөңгү болуп турар-дыр.

Суур чурттактары бир килограмм агор өшкү дугу сохтозга дугура болза, оон шылары барылаалар көрүп турары, 500-800 рубльге ап турар. Хой дугуна өртөз ба-за өскек. Ам болан орага, чөлдө эл-де-лаа ууус бис, моож мурунуа чылдарда бо үнелг дук-тү алдык-чирек, кичин кижилерге ийи-бир шил арагага оларын алыр турган бис. Чамдык шүүт-ла чык өртөшкө берилтер ийик бис чоп. Иччан бистер каражалан турган бис, а олар улам-ла хей орта-ны боттарына кичирип ал, херемизине көздөдүм турду-лар. Эмин эрттар бие сеткилдиг улустур бис ийин. Рынок харылаалары сагы-саарыга кылдырып бистерин чайгар-ла чыган келди. Бизин болгонда аяаа чан-чыгы, өөренип апар бис. Ам база көрүп турарга, мылдан чыгуу — деме-ле кичин кижилер хеделин элгезин. Канчал-чооп турган, боларын бо дугу эвезин азы-биле са-дан алыр чор, азы элден.

Монгун МАЛОН, Өвүр район, Хандагайты суур.

Монгун МАЛОН, Өвүр район, Хандагайты суур.

СОЛУННАР ЭКОНОМИКТИГ РЕФОРМА ДУГАЙЫНДА

Россия Федерациясында бо чылдын төңүзүне хуужу-дугунаш ош санынын чүпт-такты чонга тыпсыр, ол тара-зы-биле ажыл ам чоруу турар. Ол чүд дээрге күрүнө өңүзүрүп дыка хей кезини чоңугу хөлдөчө дамчанды ол. Чоңуг-на бо бүүдүргөдө ажылдан турар кижилерден аягында, чөлдө шүптү ажылдан турган кижилерге бээр.

Силер хурда мындай чекти алган, канчаарымын боду-на билер силер: төрөлдөрү, чөк чокжарларын-биле «оокажыкпаш», бичи бүүдү-рүлгө-лаа салып ап болгай. Азы ол акшаны банкыга сукканы, хуу санаан орула ап болур.

Энергия бээр чүүлдөр тала-зы-биле чактык шиптирелди боттадырарга, акша үнөш өзөжөк, сазын акша көвүздөр. Бир таварылгада, (ол хөлөк күштүк болур) энергия ажылалыг болуу. Эске таварылгада, (а ол оң-даа күштүк) бюджет чедил-селденен үнөр. Херектин учуру чүдө дээрге энергия күрүлүлөрүнүн өрткөнүни алаарымын транспортка, көдүз болуш чуртталга-коруу-лаа ажы-агыйына келетей аар дээр. Немелде дотанып акшалдан төлүктөн кредиттер, үнүлүгүргө чингелдер херек алаар. Оң калында социал төлөктелери улагыттар деп планнаын, өңкөл сохтоздыканын-биле кортпал турган, акша үштү шаала-лаан турары — боттуу барым-даалал көр болза, энергитикадан алыр каалым база немелде өрткөн үнүдүт олоолан кирер акшалан ийи катан хей чарыгалар негет-тенир деп санагалар бар. Иччанган дефицит чок бүүд-

жетче шимээшкни оожум-наар, ашканын үнө чокталыр келдээр. Өрткөтөр индексини 2-4 катан өск хире. Александр ЛИВИЦ, Экономика эртемнерин доктору.

«Российская газета», Би-би-си радиостанциянын дамытканын Бугулар азыга, «Литл вулс» деп британ фирма Санкт-Петербургка бир чыл салдапаш, миллион стер-линг бүүтүзү орула алдыр. Ук фирма өрткөн чымын чы-нык аяа ийи магазин ажы-рып алган, иччанга-лаа мынча үзү ажык-кочаалды болурун билбөз. Рубль-биле салдыла-жымышын чорууп турар ма-газин хей орулагалы болганы алауи.

Санд-аа, инвестиция, өңчү, коммерция, хуужулууга тала-зы-биле үстүртөн шиптир-лер аппарат иштинде доктор-лолдон чакыттып турар. Аппарат оларын сир дээр кылып, азы боттарынын хоп-так сорулталарына дүүштүр база оларын кымында турар мафияны эрге-ажыктарына дүүштүр моодалап турар. Корупция аппараты, а оң-биле казы реформанын бөө-нүн чорудушкуну кандыт-ла башкарыла чок болуруу турар.

Санд-аа, инвестиция, өңчү, коммерция, хуужулууга тала-зы-биле үстүртөн шиптир-лер аппарат иштинде доктор-лолдон чакыттып турар. Аппарат оларын сир дээр кылып, азы боттарынын хоп-так сорулталарына дүүштүр база оларын кымында турар мафияны эрге-ажыктарына дүүштүр моодалап турар. Корупция аппараты, а оң-биле казы реформанын бөө-нүн чорудушкуну кандыт-ла башкарыла чок болуруу турар.

Санд-аа, инвестиция, өңчү, коммерция, хуужулууга тала-зы-биле үстүртөн шиптир-лер аппарат иштинде доктор-лолдон чакыттып турар. Аппарат оларын сир дээр кылып, азы боттарынын хоп-так сорулталарына дүүштүр база оларын кымында турар мафияны эрге-ажыктарына дүүштүр моодалап турар. Корупция аппараты, а оң-биле казы реформанын бөө-нүн чорудушкуну кандыт-ла башкарыла чок болуруу турар.

Амыдыралды шыны-биле көргүзүп чораш

Бир эвес ол дириг турган болза, дүүн төрүттүнгөн хүнүндөн бээр 50 чылын демдеглээр ийик

ИЗИБАР

Кызылдын башкы институту... Кимга илдүктөрүмиз оңулуруп алдыр кимге боор мей?

Бир республика содунарына... Бир республика содунарына көрсөтүлгөндө, өскөчө чөлөкчү ажалды чок болтураар.

документтерден бузурдап... Бир республика содунарына көрсөтүлгөндө, өскөчө чөлөкчү ажалды чок болтураар.

Чыралдар салбыраар

УРУГЛАР ФОНДУЗУНУҢ ТЫВА САЛБЫРЫ

республикага ийги телемарафонну эрттирер... «Караа көрбөс уруглар» деп акцияны эрттиреринге, оларнын ханы шинчилгеизинге болгаш эмнеэринге;

«Эки турачылар мурнуку шугумда» деп Кодур-оол ОЮННУҢ номундан түңнел сестү номчукларга таныштырып тур бис

«Эки турачылар мурнуку шугумда» деп Кодур-оол ОЮННУҢ номундан түңнел сестү номчукларга таныштырып тур бис

ЭПИЛОГ

Бир эвес мейден «Бо понуку бижирде, кайы эге силерини... Бир эвес мейден «Бо понуку бижирде, кайы эге силерини...

«МӨҢГҮЛЕКТИҢ СЫРЫЗЫНГА» МӨГЕЙДИМ

Тес-Кемини көдөз суураа... «Мөңгүлектин сырзынган» мөгейдим...

ТЫВАГА ПРОФЕССИОНАЛ БОКСТУ ХӨГЖУДЕР

Тывага профессионал боксту... Тывага профессионал боксту кылаарына талаштырар...

СПОРТ СПОРТ СПОРТ

Ташал кылдыр тыпсыр... Спорт спорт спорт...

ТЭЭЛИГЕ МАРГЫЛДАА

Бай-Тайганың Тээли суура... Тээлиге маргылдаа...

ФРОНТУЧУНУҢ КУБОГУ

Ала-жүрүткөн Васильд... Фронтучунун кубогу...

КИНО

МАЙ 26-ДА «НАЙЫРАЛ»... Кино программа...

Индекс 667000. Кызыл хоорай, Красноармейская, 100. РЕДАКЦИОНАЛЫК СЕКРЕТАРИАТ: Н. С. Базар...